

วารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
Journal of Social Religion and Culture

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2563
Vol. 1 No. 2 July - December 2020

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการด้านสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และสหวิทยาการทางการศึกษาของนักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
2. เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการของนักวิจัยและวิชาการด้านสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และสหวิทยาการทางการศึกษา
3. เพื่อนำเสนอองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามนุษย์ตามวิถีของการศึกษาเชิงพุทธศาสนา และสหวิทยาการด้านสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เจ้าของ มูลนิธิบูรณะวัฒนธรรม เพื่อการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เลขที่ 33 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170 โทร. 089 783 2122

พิมพ์ที่ จี คลาส (G CLASS) เลขที่ 26/19 ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม 73170 โทร 028892223 โทรสาร 028893204 อีเมลล์ g_class@hotmail.com

ต้นฉบับที่ตีพิมพ์ในวารสารเล่มนี้ ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะสาขาวิชา การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตจากกองบรรณาธิการเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ที่ปรึกษา

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.
รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก
ผศ.ดร.ทิพมาศ เศรษฐวโรชาติ
ดร.สุภาพร ศรีเรืองสกุล

พระมหาสุเทพ สุปัญโญ, ผศ.ดร.
รศ.ดร. สมศักดิ์ บุญปุ
ดร.บุญเรือน เทียรทอง
ดร.สุธาสิณี แสงมุกดา

บรรณาธิการ

พระมหาสามารถ จานิสฺสโร

รองบรรณาธิการ

พระสุวรรณ สุเมธปัญโญ

กองบรรณาธิการ

พระมหามหาวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.
พระครูปลัดกวีวัฒน์, ดร.
ผศ.ดร.ชาตรี ชุ่มแสน
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์
พ.ต.ท. หลิง ดร. ปิยะนุช ศรีสรานุกรม
ดร.เกรียงไกร พินยารัก
ดร.ละอองดาว เตชะวิญญูธรรม
ดร.วรรณภา พ่วงพร้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
กรมยุทธศึกษาทหารเรือ กองทัพเรือ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระปรัชญา จิตธมโม
นางสาวณทิพรดา ไชยศิลป์

พระชัยสิทธิ์ อคฺควณโณ

กองบรรณาธิการ ประจำฉบับที่ 2 ปีที่ 1

พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาสุเทพ สุปณฺธิโต, ผศ.ดร.	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระสุขุม สุขวฑฒโก, ผศ.	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระครูปลัดกวีวัฒน์, ดร.	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.ทิพมาศ เสวตวรโชติ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์	กรมยุทธศึกษาทหารเรือ กองทัพเรือ
ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.วรรณภา พ่วงพร้อม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ดร.สมเจต หลวงกัน	นักวิชาการ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา
ดร.บัวบุษรา อัครศรีพิงศ์	นักวิชาการ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา

บทบรรณาธิการ

บทความวิชาการและบทความวิจัยในวารสารสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม 2563 โดยสังเขปในเบื้องต้น วารสารฉบับนี้มีเนื้อหาและประเด็นที่ค่อนข้างหลากหลาย แต่ก็อยู่ในกลุ่มเนื้อหาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความเหล่านี้มีความหลากหลาย ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะระดับของกลุ่มบทความที่มาจากกลุ่มบุคคลทั้งภายในและภายนอก อย่างไรก็ตาม บทความทุกบทความยังคงไว้ซึ่งคุณภาพที่ผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินคุณภาพ บทความทุกบทความกองบรรณาธิการให้ความสำคัญในแง่เป็นบทความที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับสาขาวิชาทางการศึกษาเป็นหลักตามวัตถุประสงค์ของวารสาร ตลอดระยะเวลาที่วารสารดำเนินการนี้มีบทความที่หลากหลายส่งเข้ามาเพื่อขอตีพิมพ์ กองบรรณาธิการได้คัดเลือกคุณภาพเป็นการเบื้องต้นก่อนแล้วจึงทำการตอบรับเพื่อส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงตามระบบต่อไป จากบทความที่ส่งมามากมายพบว่า การพิจารณาคัดเลือกเป็นไปอย่างเข้มข้น ทั้งนี้ บทความที่ได้รับ การคัดเลือกจึงเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพวารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย Thai Journal citation index Centre (TCI)

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษาให้เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยและประเทศชาติต่อไป โดยบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือประจำฉบับนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

บทความวิชาการเรื่อง “เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร : มองในมุมสองด้าน” โดย ว่าที่ร้อยตรี ญัฐฉัตร คล้ายสุวรรณ และพระมหานรินทร์ สุมโน อาจารย์ประจำหลักสูตร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “เรื่องราวของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรโดยใช้เอกสารทางประวัติศาสตร์เป็นข้อมูลในการศึกษา พบว่า เรื่องราวของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรมีทั้งมุมมองด้านบวกกับมุมมองด้านลบ สำหรับมุมมองด้านบวกที่ปรากฏ คือ ทรงเป็นผู้มีพระปรีชาสามารถด้านอักษรศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยทรงพระนิพนธ์ผลงานทางวรรณคดีหลายเรื่อง และในขณะที่เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร ทรงดำรงพระยศเป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคล (วังหน้า) ก็ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจต่างพระเนตรพระกรรณมากมายจนเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ และสุดท้ายคือทรงยอมรับความผิดของพระองค์และยอมรับโทษตามพระราชอาญา ส่วนมุมมองด้านลบที่ปรากฏ คือ ทรงพระทัยร้อน สั่งยิงขุนนางฝ่ายศัตรูก่อนโดยมิได้ขอพระอนุญาต จากพระราชบิดา ลอบฆ่าพระ คือ เจ้าฟ้านเรนทร์ กรมขุนสุเรนทรพิทักษ์ ผู้เป็นพระญาติสนิท ด้วยทรง ระแวงว่าจะเป็นศัตรูชิงราชสมบัติ ทรงเป็นอริกับเจ้าน้องทั้งที่เป็นน้องร่วมพระมารดาเดียวกัน และเป็นอริกับเจ้าน้องต่างพระมารดา คือ เจ้าน้องในกลุ่มที่เรียกว่า เจ้าสามกรม ถึงขั้นจะเอาชีวิตกันเลยทีเดียว”

บทความวิชาการเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการออมเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดนครปฐม” โดย ณทิพรดา ไชยศิลป์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันมีการระบาดของ Covid-19 ส่งผลกระทบต่อประชาชน สังคม และสิ่งแวดล้อม การออมเงินสำหรับปีนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ต้องคิด เพราะสถานการณ์ทั้งรอบโลก และในประเทศก็ไม่น่าไว้วางใจ ไม่มีความมั่นคง หรือหลักประกันใดๆ เงินสำรองจึงเป็นสิ่งจำเป็นการออมเป็นตัวแปรที่สำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื่องจากเงินออมเป็นแหล่งที่มาของเงินลงทุนภายในประเทศ ซึ่งสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

หากประเทศใดมีเงินออมภายในประเทศอย่างเพียงพอต่อการลงทุนในประเทศแล้ว ประเทศนั้นย่อมไม่มีความจำเป็นต้องพึ่งพาทุนจากภายนอกประเทศ อันจะส่งผลดีต่อการมีเสถียรภาพภายในประเทศได้อย่างดียิ่งวิธีบริหารเงิน เพื่อรองรับกับสถานการณ์ที่ผันผวนอย่างช่วงเวลานี้เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นมาก ถึงแม้หลาย ๆ คนจะเถียงว่าโอกาสเก็บเงินนั้น “แทบจะเป็นศูนย์” เพราะบางคนโดนให้ออกจากงานด้วยซ้ำแต่เราจะบอกเลยว่า การออมเงินนั้นยังเป็นสิ่งที่ “เป็นไปได้” และง่ายกว่าที่เราคิดเพียงรู้จักวางแผนการใช้เงินให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญกันอยู่แล้วเราจะฝ่าวิกฤตนี้ไปด้วยกัน”

บทความวิชาการเรื่อง “แนวโน้มการศึกษาไทยยุค New Normal” โดย กิตติศักดิ์ แห่งทองวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรงและเป็นวงกว้าง ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะถดถอยอย่างรุนแรง ไม่เว้นแม้แต่ในภาคส่วนของการศึกษา ทำให้ทั้งนักเรียน นักศึกษา และครูผู้สอน ต้องปรับตัวเข้าสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ขาดตอน หลังจากผ่านพ้นวิกฤตนี้ไป จะทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่เรียกว่า ความปกติใหม่ (New Normal) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในการใช้ชีวิตประจำวัน และการขับเคลื่อนทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะออนไลน์ จะทำอย่างไรในการจัดการให้การเรียนการสอนสามารถเข้าถึงเด็กนักเรียนทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งควรมีลักษณะที่ห้องเรียนปลอดภัยห่างไกลโควิด-19 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 ต้องมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มงวด โรงเรียนถือเป็นอีกหนึ่งสถานที่สำคัญที่ต้องวางระบบจัดการและป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยมากที่สุด ในส่วนของการศึกษาออนไลน์เข้ามามีบทบาทมากขึ้น จะเป็นการเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต และครูเป็นหัวใจของการพัฒนาการศึกษา จะต้องฝึกให้ผู้เรียนใช้ทักษะการคิด ควรให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และใช้สถานการณ์ปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้ และทักษะภาษาอังกฤษเป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารการค้าขาย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในสถาบันการศึกษาจึงควรต้องปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน”

บทความวิชาการเรื่อง “การศึกษาความนิยมของพระเครื่องในปัจจุบัน” โดย พระสุวรรณสุเมธปุณฺโณ (ข้าโพธิ์ทัย) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์มานานมาก คนสมัยก่อนโดยเฉพาะพระเกจิ พระอาจารย์รุ่นเก่า จะสร้างพระเครื่องแจกชาวบ้านด้วยความบริสุทธิ์ใจ ให้เป็นขวัญกำลังใจกับเหล่าลูกศิษย์จนสืบต่อกันมาจนถึงรุ่นปู่ย่า ในเรื่องความเชื่อความศรัทธาปัจจุบันสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้กลายมาเป็นของสะสมของเก่า ของโบราณ วัตถุมงคลอันทรงคุณค่า เช่น พระเบญจภาคี เรียกได้ว่าเป็นพระเครื่องยอดนิยมในวงการ ได้รับการยกย่องจากบรรดาเซียนพระว่าหายาก และมีมูลค่าที่สูงมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นสุดยอดความปรารถนาของเหล่าเซียนพระและนักสะสม ถือได้ว่าเป็นสุดยอดพระเครื่องแห่งยุคเลยก็ว่าได้”

บทความวิชาการเรื่อง “พุทธวิธีการสอนสังคมเพื่อการอนุเคราะห์อย่างบูรณาการ” โดย พระพิทักษ์ อริยปุโต (บุญทอง) นักวิชาการอิสระ ผลงานบทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “พระพุทธเจ้าทรงดำเนินเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เพื่ออนุเคราะห์สรรพสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์ แม้ว่าจะทรงรู้อีกว่าเป็นการยากลำบากเพียงใดก็ตาม ทรงส่งพระสาวกออกไปประกาศพระศาสนา เพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ ทรงมีจิตที่ประกอบไปด้วยความเมตตา กรุณาและปรารถนาจะช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจ และเสียสละโดยไม่หวังผลตอบแทน พระพุทธจริยาอันเกิดจากการตั้งปณิธาน

หรือการตั้งความปรารถนาที่เป็นพระพุทธรูป เพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์และสังสารวัฏ สำหรับพุทธวิธีการสอนสังคมเพื่อการอนุเคราะห์อย่างบูรณาการ จะเป็นการเน้นประเด็นปัญหาหลักของแต่ละชาติ มุ่งไปสู่หลักใหญ่ๆ 4 ประเด็น คือ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ความมั่นคง แต่ละประเด็นปัญหาล้วนมีความจำเป็นและอิงอาศัยกันและกัน”

บทวิจารณ์หนังสือ เรื่อง “ปวงปรัชญาจีน” เขียนโดย พัน ดอกบัว วิจารณ์โดย พระจาดรงค์ ชูศรี, ดร. นักวิชาการอิสระ ด้านศาสนาและปรัชญา ผลงานบทความวิจารณ์หนังสือเรื่องนี้มุ่งนำเสนอว่า “รูปแบบของหนังสือ จะมีจุดเด่น คือ การออกแบบปกในภาพเป็นขุนเขาจีน มีชื่อของผู้เขียนไว้ด้านล่างพร้อมกับมีคำแนะนำชวนักปรัชญาจีนว่าเป็นใครบ้างก็ถือว่าน่าสนใจ ส่วนภาพหน้าปกก็สามารถสะท้อนให้เห็นว่าเน้นปรัชญาจีนเน้นไปที่เชิงธรรมชาตินิยมได้ โทณสีของปกใช้สีเทาอ่อนก็ใช้ได้ในระดับพอใช้ ขนาดหนังสือกะทัดรัด พอเหมาะในการพกพา จำนวนหน้าไม่หนาหรือมากจนเกินไปในการให้ความรู้สึกดีในการอ่านสำหรับนักอ่านในปัจจุบัน สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ก็คือในการออกแบบปกสำหรับปัจจุบันก็อาจกล่าวได้ว่า โทณสีไม่ได้โดดเด่นมากนักอาจถือได้ว่าเรียบๆ มองแบบผ่านๆ ได้ ตัวอักษรในเล่มอาจจะตัวเล็กไปนิดหนึ่ง น่าจะขยายฟอน (Font) อีกหนึ่งขนาดหรือสองก็น่าจะง่ายมากยิ่งขึ้น ทางด้านเนื้อหาของหนังสือ มีจุดเด่น คือ เรียบเรียงได้ครบที่เป็นนักปรัชญาจีนที่โดดเด่นมีทั้งส่วนที่เป็นบริบทสังคม ประวัติของนักปรัชญาเบื้องต้น และเข้าสู่ประเด็นเนื้อหาของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งอาจมีบางประเด็นที่นักปรัชญาแต่ละคนมีประเด็นที่แตกต่างกันออกไป โดยมีการค้นคว้าทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ผู้เขียนก็ได้สรุปและวิจารณ์ไว้โดยรวมของนักปรัชญาจีนแต่ละคนด้วยว่าเป็นอย่างไรในมุมมองของผู้เขียน สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนั้นเป็นการวิจารณ์ต่อประเด็นปรัชญาจีนของผู้เขียนหนังสือเล่มนี้นั้น เป็นการวิจารณ์โดยรวมไม่ได้แยกประเด็นออก จึงทำให้เห็นว่าอาจมีอคติต่อนักปรัชญาจีนคนนั้นๆ ได้ด้วย”

พระมหาสามารถ จานิสโร

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1 เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร : มองในมุมสองด้าน Prince Thammathibet : Two Perspectives of the Stories ว่าที่ร้อยตรี ณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ และพระมหานรินทร์ สุ่มโน	1
2 พฤติกรรมการออมเงินของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จังหวัดนครปฐม Behavior for Saving of Students Bachelor Degree Nakornpathm Province ณทิพรดา ไชยศิลป์	12
3 แนวโน้มการศึกษาไทยยุค New Normal The trend of Thai Education in the New Normal (COVID-19 Era) กิตติศักดิ์ แห่งทอง	19
4 การศึกษาความนิยมของพระเครื่องในปัจจุบัน Education of Favoring for Buddha Image Nowadays พระสุวรรณ สุเมธปฎุโณ (ข้าโพธิ์ทัย)	40
5 พุทธวิธีการสอนสังคมเพื่อการอนุเคราะห์อย่างบูรณาการ Buddha's Method for Social Teaching Assist to Integration พระพิทักษ์ อริยปุตุโต (บุญทอง)	49
6 บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง “ปวงปรีชญาจีน” เขียนโดย ฟั่น ดอกบัว พระจาดุรงค์ ชูศรี, ดร.	61
จริยธรรมการตีพิมพ์บทความ	73
หลักเกณฑ์สำหรับการนิพนธ์	75